

ΑΠΡΙΛΗΣ ΠΑΣΧΑ 2020

Κατά τον άγγλο ποιητή του μεσοπολέμου **Τ.Σ. Έλιοτ**, στην
<<Ερημη Χώρα>>:

*Ο Απρίλης είναι ο μήνας ο σκληρός, γεννώντας
Μες απ' την πεθαμένη γη τις πασχαλιές, σμίγοντας
Θύμηση κι επιθυμία, ταραζοντας
Με τη βροχή της άνοιξης ρίζες οκνές.*

Στίχοι που μας παραπέμπουν στο θαύμα της ανάστασης , την αναγέννηση της φύσης σε μια έρημη χώρα που πραγματικά περιμένει να ξαναγεννηθεί και να ξαναζήσει, ιδιαίτερα το φετινό Απρίλη. Στίχοι που μας τους έκανε οικείους ο Γ. Σεφέρης με τη μετάφρασή του.

Η άνοιξη με όλες της τις δυνάμεις θριαμβεύει παντού και πάντα, πέρα από κάθε αντιξοότητα στον ευλογημένο αυτό τόπο όπως μας βεβαιώνει κι **ο Δ. Σολωμός στους Ελεύθερους Πολιορκημένους** του, όπου παρουσιάζει τη δραματική σύγκρουση ανάμεσα στην επιθυμία του ανθρώπου να ζήσει και το φάσμα του θανάτου που συχνά συνεπάγεται η προσήλωση στο ηθικό χρέος.

*Έστησ' ο Έρωτας χορό με τον ξανθόν Απρίλη,
Κι η φύσις ηύρε την καλή και τη γλυκιά της ώρα,
Και μες στη σκιά που φούντωσε και κλει δροσιές και μόσχους
Ανάκουστος κιλαϊδισμός και λιποθυμισμένος.
Νερά καθάρια και γλυκά, νερά χαριτωμένα,
Χύνονται μες την άβυσσο τη μοσχοβολισμένη,
Και παίρνουνε το μόσχο της, κι αφήνουν τη δροσιά τους,
Κι ούλα στον ήλιο δείχνοντας τα πλούτια της πηγής τους,
Τρέχουν εδώ, τρέχουν εκεί, και κάνουν σαν αηδόνια.
Έξ' αναβρύζει κι η ζωή σ' γη, σ' ουρανό, σε κύμα.
Αλλά στης λίμνης το νερό, π' ακίνητό 'ναι κι άσπρο,
Ακίνητ' όπου κι αν ιδής, και κάτασπρ' ως τον πάτο,
Με μικρόν ίσκιον άγνωρον έπαιξ' η πεταλούδα,*

Που 'χ' ευωδίσει τς ύπνους της μέσα στον άγριο κρίνο.

Αλαφροίσκιωτε καλέ, για πες απόψε τι 'δες;

Νύχτα γιομάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια!

Χωρίς ποσώς γης, ουρανός και θάλασσα να πνένε,

Ουδ' όσο κάν' η μέλισσα κοντά στο λουλουδάκι,

Γύρου σε κάτι ατάραχο π' ασπρίζει μες στη λίμνη,

Μονάχο ανακατώθηκε το στρογγυλό φεγγάρι,

Κι όμορφη βγαίνει κορασιά ντυμένη με το φως του.

(ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ: ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ Γ', Απόσπασμα 6, Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ)

<https://www.youtube.com/watch?v=Axhv20xHLlw>

Ο ποιητής παρασταίνει τη φύση με όλες της τις χάρες που προσπαθεί να δειλιάσει τους πολιορκημένους. Κι όσο πιο όμορφη γίνεται η φύση τόσο πιο τραγικός ο θάνατος. Ας θυμηθούμε το **δημοτικό δίστιχο για το θάνατο του Αθ. Διάκου:**

Για ιδές καιρό που διάλεξεν ο Χάρος να με πάρει,

Τώρα που ανθίζουν τα κλαριά και βγάζ' η γης χορτάρι

Αλλά και το <<Διάκο>> του **Κ. Καρυωτάκη:**

Μέρα του Απρίλη.

Πράσινο [λάμπος](#),

γελούσε ο κάμπος

με το τριφύλλι.

Ως την [εφίλει](#)

το πρωινό θάμπος,

η φύση σάμπως

γλυκά να ομίλει.

Εκελαδούσαν

πουλιά, πετώντας

όλο πιο πάνω.

Τ' άνθη ευωδούσαν.

Κι είπε απορώντας:

«Πώς να πεθάνω;»

Αυτή η τραγική διάσταση που περιέχει ο θρίαμβος της άνοιξης πρόκειται για μια αντίληψη βαθύτατα ελληνική που κρατά από την αρχαιότητα ακόμα, τις αρχαίες ελληνικές λατρείες, τους σχετικούς μύθους που συνοψίστηκαν τελικά στις τελετουργίες της Μεγάλης Εβδομάδας των Παθών και της Ανάστασης

Ὡ γλυκύ μου ἔαρ

γλυκύτατόν μου τέκνον

ποῦ ἔδω σου τό κάλλος!

Και:

Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί

Πάσχα Κυρίου, Πάσχα!

Το<< Ὡ γλυκύ μου ἔαρ>> είναι Εγκώμιο Επιταφίου Θρήνου της Μ. Παρασκευής. Από τους εξαιρετους ορθόδοξους βυζαντινούς ύμνους. Το κατανυκτικό κείμενο του ύμνου αποδίδει τον πόνο της Παναγίας για τον επίγειο θάνατο του μοναδικού υιού της. Είναι ένα μοιρολόι, μεγάλο θρησκευτικό τραγούδι στην Αποκαθήλωση του Εσταυρωμένου και στην Ακολουθία του Επιταφίου. Εξιστορεί την σταύρωση του Ιησού και εκφράζει τον πόνο της Μητέρας του.

<https://www.youtube.com/watch?v=sSyOggKXESY&t=160s>

Ο πόνος της μάνας για το παιδί της δίνεται τόσο ωραία κι από τον ποιητή μας Κ.Βάρναλη:

Ο ποιητής, ακολουθώντας τη δημοτική μας παράδοση, χρησιμοποιεί τη μορφή της Παναγιάς, για να εκφράσει τον ανθρώπινο πόνο της μάνας· η Παναγιά κατέχεται από τα τρυφερότερα συναισθήματα για το παιδί που πρόκειται να γεννήσει, αλλά και από κακά προαισθήματα για την τύχη που το περιμένει.

Οι πόνοι της Παναγιάς

Που να σε κρύψω, γιόκα μου, να μη σε φτάνουν οι κακοί;

Σε ποιο νησί του Ωκεανού, σε ποιαν κορφήν ερημική;

Δε θα σε μάθω να μιλάς και τ' άδικο φωνάξεις.

*Ξέρω, πως θα 'χεις την καρδιά τόσο καλή, τόσο γλυκή,
που μες στα βρόχια της οργής ταχιά θενά σπαράξεις.*

Συ θα 'χεις μάτια γαλανά, θα 'χεις κορμάκι τρυφερό,

θα σε φυλάω από ματιά κακή κι από κακόν καιρό,

από το πρώτο ξάφνιασμα της ξυπνημένης νιότης.

Δεν είσαι συ για μαχητές, δεν είσαι συ για το σταυρό.

Εσύ νοικοκερόπουλο, όχι σκλάβος ή προδότης.

Τη νύχτα θα σηκώνομαι κι αγάλια θα νυχοπατώ,

να σκύβω την ανάσα σου ν' ακώ, πουλάκι μου ζεστό,
να σου τοιμάζω στη φωτιά γάλα και χαμομήλι
κι ύστερ' απ' το παράθυρο με καρδιοχτύπι θα κοιτώ
που θα πηγαίνεις στο σκολειό με πλάκα και κοντύλι...
Κι αν κάποτε τα φρένα σου το Δίκιο, φως της αστραπής,
κι η Αλήθεια σου χτυπήσουνε, παιδάκι μου, να μην τα πεις.
Θεριά οι άνθρωποι, δεν μπορούν το φως να το σηκώσουν.
Δεν είναι αλήθεια πιο χρυσή σαν την αλήθεια της σιωπής.
Χίλιες φορές να γεννηθείς, τόσες θα σε σταυρώσουν.

Ωχου, μου μπήγεις στην καρδιά, χίλια μαχαίρια και σπαθιά.
Στη γλώσσα μου ξεραίνεται το σάλιο, σαν πικρή αψιθιά!
– Ω! πώς βελάζεις ήσυχα, κοπάδι εσύ βουνίσο... –
Βοηθάτε, ουράνιες δύνάμες, κι ανοίχτε μου την πιο βαθιά
την άβυσσο, μακριά απ' τους λύκους να κρυφογεννήσω!
<https://www.youtube.com/watch?v=ExvwQirHaTk>

Και γυρνώντας πάλι στη διάσταση ζωής - θανάτου που κυριαρχεί στην ελληνική
τέχνη και θρησκεία την περίοδο της άνοιξης ο Δ. Σολωμός μας δίνει ένα δείγμα με το
καταπληκτικό του ποίημα:

Η ημέρα της Λαμπρής (η όμορφη και τόσο ελληνική λέξη **Λαμπρή** αντί για την
εβραϊκή Πάσχα δοσμένη από το Σολωμό με τόσο φως. Το φως που είναι κυρίαρχο
αυτή τη μέρα)

Η ημέρα της Λαμπρής

«Καθαρότατον ήλιο επρομηνούσε
της αυγής το δροσάτο ύστερο αστέρι,
σύγνεφο, καταχνιά, δεν απερνούσε
τ' ουρανού σε κανένα από τα μέρη
και από κει κινημένο αργοφυσούσε
τόσο γλυκό στο πρόσωπο τ' αέρι,
που λες και λέει μες στην καρδιάς τα φύλλα:
Γλυκιά η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα.

Χριστός ανέστη! Νέοι, γέροι και κόρες,
όλοι, μικροί – μεγάλοι, ετοιμαστήτε
μέσα στες εκκλησίες τες δαφνοφόρες
με το φως της χαράς συμαζωχτήτε
ανοίξετε αγκαλιές ειρηνοφόρες
ομπροστά στους Αγίους και φιληθήτε!
Φιληθήτε γλυκά, χείλη με χείλη,
πέστε Χριστός ανέστη, εχθροί και φίλοι!

Ο Άγγελος Σικελιανός <Στου Όσιου Λουκά το μοναστήρι>>
μεταφέρει το θέμα του θανάτου και της ανάστασης από τη φύση και τους

θεοὺς στη ζωή και τα πάθη των κοινῶν ανθρώπων. Ταυτόχρονα αποδίδει θαυμάσια το κλίμα των ημερῶν.

Στ' Ὁσίου Λουκᾶ τὸ Μοναστήρι

(1935)

Στ' Ὁσίου Λουκᾶ τὸ μοναστήρι, ἀπ' ὅσες

γυναῖκες τοῦ Στεριοῦ συμμαζευτήκαν

τὸν Ἐπιτάφιο νὰ στολίσουν, κι ὅσες

μοιρολογῆτρες ὥσμε τοῦ Μεγάλου

Σαββάτου τὸ ξημέρωμα ἀγρυπνήσαν,

ποιὰ νὰ στοχάστη - ἔτσι γλυκὰ θρηνοῦσαν! -

πῶς, κάτου ἀπ' τοὺς ἀνθούς, τ' ὀλόαχνο σμάλτο

τοῦ πεθαμένου τοῦ Ἄδωνη ἦταν σάρκα

ποὺ πόνεσε βαθιά;

Γιατὶ κι ὁ πόνος

στὰ ρόδα μέσα, κι ὁ Ἐπιτάφιος Θρῆνος,

κ' οἱ ἀναπνοὲς τῆς ἀνοιξῆς ποὺ μπαίνουν

ἀπ' τοῦ ναοῦ τὴ θύρα, ἀναφτερώναν

τὸ νοῦ τους στῆς Ἀνάστασης τὸ θάμα,

καὶ τοῦ Χριστοῦ οἱ πληγὲς σὰν ἀνεμῶνες

τοὺς φάνταζαν στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια,

τι πολλά τὸν σκεπάζανε λουλούδια
ποὺ ἔτσι τρανά, ἔτσι βαθιὰ εὐωδοῦσαν!
Ἀλλὰ τὸ βράδυ τὸ ἴδιο τοῦ Σαββάτου,
τὴν ὥρα π' ἀπ' τὴν Ἁγία Πύλη τὸ ἕνα
κερὶ ἐπροσάναψε ὅλα τ' ἄλλα ὡς κάτου,
κι ἀπ' τ' Ἅγιο Βῆμα σάμπως κύμα ἀπλώθη
τὸ φῶς ὥσμε τὴν ζώπορτα, ὅλοι κι ὅλες
ἀνατριχιάζαν π' ἄκουσαν στὴ μέση
ἀπ' τὰ «Χριστὸς Ἀνέστη» μίαν αἰφνίδια
φωνὴ νὰ σκούζει: «Γιώργαινα, ὁ Βαγγέλης!»
Καὶ νά· ὁ λεβέντης τοῦ χωριοῦ, ὁ Βαγγέλης,
τῶν κοριτσιῶν τὸ λάμπασμα, ὁ Βαγγέλης,
ποὺ τὸν λογιάζαν ὅλοι γιὰ χαμένο
στὸν πόλεμο· καὶ στέκονταν ὁλόρτος
στῆς ἐκκλησιᾶς τὴ θύρα, μὲ ποδᾶρι
ξύλινο, καὶ δὲ διάβαινε τὴ θύρα
τῆς ἐκκλησιᾶς, τὶ τὸν κοιτάζαν ὅλοι
μὲ τὰ κεριὰ στὸ χέρι, τὸν κοιτάζαν,
τὸ χορευτὴ ποὺ τράνταζε τ' ἁλώνι

τοῦ Στειριοῦ, μιὰ στὴν ὄψη, μιὰ στὸ πόδι,
ποῦ ὡς νὰ τὸ κάρφωσε ἦταν στὸ κατώφλι
τῆς θύρας, καὶ δὲν ἔμπαινε πιὸ μέσα!

Καὶ τότε - μάρτυράς μου νὰ 'ναι ὁ στίχος,
ὁ ἀπλὸς κι ἀληθινὸς ἐτοῦτος στίχος -
ἀπ' τὸ στασίδι πού 'μουνά στημένος
ξαντίκρισα τὴ μάνα, ἀπ' τὸ κεφάλι
πετώντας τὸ μαντίλι, νὰ χιμήξει
σκυφτὴ καὶ ν' ἀγκαλιάσει τὸ ποδάρι,
τὸ ξύλινο ποδάρι τοῦ στρατιώτη,
- ἔτσι ὅπως τὸ εἶδα ὁ στίχος μου τὸ γράφει,
ὁ ἀπλὸς κι ἀληθινὸς ἐτοῦτος στίχος -,
καὶ νὰ σύρει ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιάς της
ἓνα σκούζιμο: «Μάτια μου... Βαγγέλη!»

Κι ἀκόμα, - μάρτυράς μου νὰ 'ναι ὁ στίχος,
ὁ ἀπλὸς κι ἀληθινὸς ἐτοῦτος στίχος -,
ξοπίσωθὲ της, ὅσες μαζευτῆκαν
ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Πέφτης,
νανουριστά, θαμπὰ γιὰ νὰ θρηνήσουν

τὸν πεθαμένον Ἄδωνη, κρυμμένο

μὲς στὰ λουλούδια, τώρα νὰ ξεσπάσουν

μαζὶ τὴν ἀξεθύμαστη τοῦ τρόμου

κραυγὴ πού, ὥς στὸ στασίδι μου κρατιόμουν,

ἓνας πέπλος μοῦ σκέπασε τὰ μάτια!...

(ἀπὸ τὸ Λυρικοῦς Βίος, Ε΄, Ἰκαρος 1968)

σημ. ἱστοχώρου: Διαφωνία περὶ Ἀδώνιδος κλπ

....και λίγη μοντέρνα ποίηση...

Ένα απόσπασμα από το **Ημερολόγιο ενός αθέατου Απρίλη** του Οδ. Ελύτη

. *ΚΥΡΙΑΚΗ (ΠΑΣΧΑ), 26*

Καθαρή διάφανη μέρα. Φαίνεται ο άνεμος που ακινητεί με τη μορ-

φή βουνού κει κατά τα δυτικά. Κι η θάλασσα με τα φτερά διπλωμέ-

να, πολύ χαμηλά, κάτω από το παράθυρο.

Σου 'ρχεται να πετάξεις ψηλά κι από κει να μοιράσεις δωρεάν την

ψυχή σου. Ύστερα να κατεβείς και, θαρραλέα, να καταλάβεις τη

θέση στον τάφο που σου ανήκει.

ΚΥΡΙΑΚΗ (ΠΑΣΧΑ), 26 β

Ασμάτιον

Ανεμόεσσα κόρη ενήλικη θάλασσα

πάρε το κίτρο που μου 'δωκε ο Κάλβος

δικιά σου η χρυσή μυρωδιά

Μεθαύριο θα 'ρθουν τ' άλλα πουλιά

θα 'ναι πάλι ελαφρές των βουνών οι γραμμές

μα βαριά η δική μου καρδιά.

Τα ποιητικά δείγματα που παρέθεσα είναι κάποια από τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της ελληνικής ποίησης.

Και η πεζογραφία έχει εξίσου εμπνευσθεί από αυτό το μήνα, τον Απρίλιο, αυτή την εποχή, την άνοιξη, αυτή τη μεγάλη γιορτή της Ορθοδοξίας, το Πάσχα.

Ακολουθεί ένα μικρό δείγμα, αν και τη σκυτάλη κρατά ο μεγάλος διηγηματογράφος μας, Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, με τη συλλογή του Πασχαλινά διηγήματα.

Θα τα βρείτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://www.ebooks4greeks.gr/tag/%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BD%CE%B1-%CE%B4%CE%B9%CE%B7%CE%B3%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%85%CE%B3%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86>

Εύκολο, διασκευασμένο, με ταυτόχρονο όμως σεβασμό στη γλώσσα του Παπαδιαμάντη η ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΣΧΑΛΙΑ:

<https://www.ebooks4greeks.gr/paidikh-pasxalia>

Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος έγραφε στο παιδικό περιοδικό, «Διάπλασις των Παίδων» επί δεκαετίες (1867-1951), τη στήλη «Αθηναϊκές επιστολές» υπογράφοντας με το ψευδώνυμο Φαίδων. Σε μια από αυτές τις επιστολές, γράφει «Το πρώτο μου Πάσχα» στο οποίο αναφέρεται στο Πάσχα και

στα γεγονότα που τιμούμε τις άγιες αυτές μέρες. Όποιος έχει διδαχτεί το<< Κάποια Χριστούγεννα >>στα κείμενα της Β Γυμνασίου θα θυμάται την αυτοβιογραφική ιστορία με την κουλούρα και της αναμνήσεις του Φαίδωνα-Γρηγόριου Ξενόπουλου.

Το πρώτο μου Πάσχα – Γρηγόριος Ξενόπουλος

Αγαπητοί μου,

Αυτές τις ημέρες ξαναγυρίζω πάντα στα παιδικά μου χρόνια. Και θυμάμαι τις θαυμάσιες εκείνες γιορτές που χαιρόμουν στην πατρίδα μου, όταν ήμουν μικρό αμέριμνο παιδί κι είχα τους καλούς μου γονείς να με φροντίζουν και να μ' οδηγούν σε όλα. Φυσικά και στην εκκλησία ή στα «θρησκευτικά μου καθήκοντα»... Όσο ήταν χειμώνας, η μητέρα μου μ' έπαιρνε μαζί της στον Αϊ-Γιάννη ή στη Φανερωμένη, τις γειτονικές μας εκκλησίες, που λειτουργούσαν κάπως αργά —από τις οκτώ η μια, από τις εννιά η άλλη. Μα όταν έμπαινε η άνοιξη, που μπορούσα να ξυπνώ και να βγαίνω πιο πρωί, ο πατέρας μου μ' έπαιρνε στην Επισκοπιανή ή στον Άγιο Χαράλαμπο, εξοχικές εκκλησίες αυτές, σ' ένα ωραίο παραθαλάσσιο προάστιο, που λειτουργούσαν από τις επτά. Μετά τη λειτουργία, κάναμε κι έναν περίπατο στους Κήπους και γυρίζαμε λιγάκι κουρασμένοι μα πολύ ευχαριστημένοι κι οι δυο.

Ω, ήταν τόσο όμορφα! Η άνοιξη είχε στολισμένες τις πρασινάδες με μαργαρίτες άσπρες και κίτρινες, με ολοκόκκινες παπαρούνες και μ' άλλα γαλάζια ή μαβιά αγριολούλουδα. Τι πολύχρωμο το χαλί που απλωνόταν στα χωράφια! Το έβλεπα κι από την ανοιχτή πόρτα της εκκλησιάς, καθώς άκουγα τα ψαλίσματα, τις ευχές και τα ευαγγέλια. Τα ευαγγέλια προπάντων μ' άρεσαν πολύ. Είναι τόσο ποιητικά αυτά που λένε πριν και μετά το Πάσχα! Πρώτα των Βαΐων —και συνήθως απ' αυτή την Κυριακή άρχιζα να πηγαίνω στις εξοχικές εκκλησίες— έπειτα της Ανάστασης, έπειτα του Θωμά, των Μαυροφόρων, της Σαμαρείτιδος... Ο παπα-Λογοθέτης, εφημέριος στον Αί-Χαράλαμπο, πολύ γραμματισμένος, τα έλεγε θαυμάσια. Κι όχι ψαλτά με μπάσα και σικόντα, όπως σ' άλλες εκκλησίες, αλλά διαβαστά, καθαρά, σταράτα, λέξη προς λέξη, και μ' έκφραση, με τόνο ώστε να καταλαβαίνει το νόημα κι ο αγράμματος. Κι αλήθεια, στις εκκλησίες εκείνες το περισσότερο πήγαιναν απλοί, ταπεινοί άνθρωποι του λαού —ψαράδες, βαρκάρηδες, κηπουροί,

μυλωνάδες. Και σου ‘κανε χαρά να τους βλέπεις ντυμένους κυριακάτικα, ν’ ακούνε με τόση ευλάβεια και με τόση προσοχή τα λόγια του Κυρίου...

Τη Μεγάλη όμως Εβδομάδα και το Πάσχα, όλη όλη μου η «εκκλησία» ήταν, την Κυριακή το πρωί, η Ανάσταση που γινόταν στο ύπαιθρο, και κατόπι η λειτουργία: «Δεύτε λάβετε φως, Χριστός Ανέστη, Εν αρχή ην ο λόγος» και καθεξής. Δε μ’ έβγαζαν έξω βράδυ, κι ούτε στα Νυμφία με πήγαιναν, ούτε στην Ακολουθία των Παθών, ούτε στη λιτανεία του Επιταφίου, που μόνο την πένθιμη μουσική της άκουγα από μακριά, αν τύχαινε να ξυπνήσω τη νύχτα της Μεγάλης Παρασκευής. Έτσι δεν ήξερα καλά τι προηγήθηκε απ’ την Ανάσταση. Μόνο, από την Κυριακή των Βαΐων, πως ο Χριστός μπήκε θριαμβευτικά στα Ιεροσόλυμα. Αλλά τι έκαμε κει, τι τον έκαμαν, άκρες μέσες: Κάποιος Μυστικός Δείπνος, κάποιος σταυρικός Θάνατος, κάποια Ταφή σε καινό μνημείο... Τι να ήταν αυτά; Πώς να είχαν γίνει; Μόλις είχα μια ιδέα.

Κι άξαφνα... τα έμαθα όλα! Είχα μεγαλώσει, φαίνεται, εκείνο το χρόνο, κι οι γονείς μου με πήραν μαζί τους παντού.. Έτσι άκουσα και τα φοβερά εκείνα ευαγγέλια της Μεγάλης Πέμπτης και της Μεγάλης Παρασκευής και το Σήμερα κρεμάται!... Είδα και το Χριστό με το αγκαθένιο του στεφάνι στο μαύρο σταυρό, ένα μεγάλο Χριστό σαν αληθινό... Έπειτα τον είδα και νεκρό, ξαπλωμένο στο χρυσό Επιτάφιο (κι ο Χριστός του Επιταφίου στη Ζάκυνθο δεν είναι κεντημένος σε πανί, είναι ζωγραφισμένος σε ξύλο, σαν εικόνα περικομμένη, όπως κι ο Εσταυρωμένος). Και θυμούμαι ακόμα τι αλλιώτικη εντύπωση, τι μεγαλύτερη χαρά μου έκαμε το Πάσχα στην εκκλησίτσα, την πρώτη φορά, αφού είχ’ ακούσει πια κι ιδεί και μάθει όλα τα προηγούμενα. Μπορώ να πω πως αυτό ήταν το πρώτο μου Πάσχα.

Γιατί όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα την είχα περάσει με το πένθος, με τη λύπη των Παθών. Είχα παρακολουθήσει το Χριστό στο μαρτύριό του, στην αγωνία του, στο θάνατο του· είχ’ ακούσει και τη Διαθήκη του, είχα παρακαθήσει και στο Μυστικό Δείπνο, είχ’ ακολουθήσει και την εκφορά του, κλαίγοντας μαζί με τη Θλιμμένη Μητέρα, που κι αυτή ακολουθούσε ζωγραφιστή σε μια μεγάλη εικόνα σαν αληθινή: ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατον μου τέκνον... Γι’ αυτό το Χριστός Ανέστη μου έκαμε ύστερα τόση χαρά, τόση αγαλλίαση, γι’ αυτό μου φάνηκε σαν μιαν υπέρτατη ικανοποίηση, σαν μια νίκη, σαν ένας θρίαμβος. Εκείνος που φόρεσε για εμπαιγμό ψεύτικη πορφύρα. Εκείνος που ποτίστηκε χολή και ξίδι, και μαστιγώθηκε, και καρφώθηκε σε ξύλο, και πέθανε μαρτυρικά, σαν άνθρωπος, έβγαινε ζωντανός από τον τάφο κι ανέβαινε στον ουρανό σαν Θεός!

Έτσι έπρεπε να είναι. Για να μου δώσει τόση χαρά η Ανάσταση, έπρεπε να προηγηθεί το Πάθος· για να μου κάμει τόση εντύπωση το Πάσχα, έπρεπε να γνωρίσω τη Μεγάλη Εβδομάδα. Μαθαίνοντας όσα έμαθα εκείνον το χρόνο, μάθαινα τη ζωή, που ως τότε ήμουν πολύ μικρός για να την ξέρω, αφού οι γονείς που με φρόντιζαν και μ' οδηγούσαν, δεν με πήγαιναν παρά στις χαρούμενες κυριακάτικες λειτουργίες και με προφύλαγαν απ' τα λυπητερά, που δεν ήταν ακόμα για μένα. Έτσι και στη ζωή: Τη χαρά, την αληθινή χαρά, την κατακτούμε ύστερ' από αγώνα και αγωνία, ύστερ' από κόπο και λύπη. Πριν από κάθε μας Πάσχα, πρέπει να περάσουμε μια Μεγάλη Εβδομάδα.

Ω, αυτό το ξέρετε και σεις από τώρα. Μήπως την εβδομάδα των διαγωνισμών του σχολείου, που προηγείται από τη νίκη και τη χαρά του άριστα, δεν την ονομάζετε... Μεγάλη Εβδομάδα; Γελάτε, ε;... Και του χρόνου!

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Καλή ανάγνωση, καλή ακρόαση και καλή Ανάσταση σε όλους μας!

Επιμέλεια: Ροντογιάννη Χάρης ΠΕ02